

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

n.registrator@regeringskansliet.se

n.remisser.ff@regeringskansliet.se

Diarienummer: N2016/06470/FF

Betänkandet Entreprenörskap i det tjugoförsta århundradet (SOU 2016:72)

Sammanfattning

Stiftelsen Ackordscentralen ("Ackordscentralen") har valt att i remissvaret endast lämna synpunkter i betänkandet som behandlar förslag om ändringar i lagen om företagsrekonstruktion.

Som kommer framgå nedan anser Ackordscentralen att det finns skäl att göra ändringar i lagen om företagsrekonstruktion och att många av förslagen är bra. Däremot ifrågasätter Ackordscentralen om huvuddelen av förslagen verkligen är av den karaktären att de kommer öka förutsättningarna för företag att få en andra chans. Ackordscentralen, som hade önskat förslag som ger tillgång till verktyg som ger tidig varning när företagsituationen försämras och som säkerställer omstruktureringar i ett tidigt skede, är lite förvånad över att utredningen uppenbarligen inte har beaktat det arbete som har pågått inom EU och som den 22 november 2016 ledde till att kommissionen lämnade ett förslag till EU-direktiv om rekonstruktion¹. Om förslaget antas kommer Sverige förmodligen tvingas införa s.k. för-förfaranden. Utredningen anser dock att tillräckliga skäl saknas att i lagen om företagsrekonstruktion införa sådana regler.

1. Ansökningsförfarandet

1.1 Koncentration av domstolar

Det är tveksamt om de frågor som domstolen har att pröva, när det gäller företagsrekonstruktioner, är av den karaktären att det behövs en koncentration av domstolar för att uppnå önskad kompetens. De frågor som rätten har att pröva är 1. Ansökan. 2. Fortsatt rekonstruktion vid borgenärssammanträde 3. Ackord. Dessa frågor torde inte innehålla större svårighetsgrader än att en konkursdomare

¹ Proposal for a directive of the European parliament and the council on preventive restructuring frameworks, second chance and measures to increase the efficiency of restructuring, insolvency and discharge procedures and amending directive 2012/30/EU).

har den nödvändiga kompetensen. Utredningens motiv för förslaget synes vara att det förekommer att domstolar beviljar ett antal ansökningar om företagsrekonstruktion, vilka egentligen borde ha avslagits. Ackordscentralen anser att botemedlet i stället borde vara att större krav ställs vid förordnandet av rekonstruktören.

Den föreslagne rekonstruktören är den som normalt skriver gäldenärens ansökningar och den som också bedömer förutsättningarna. Ackordscentralen anser att utredningen borde ha lagt fram ett förslag som preciserar förutsättningarna för vem som kan förordnas som rekonstruktör (se nedan under p. 1.4). Ackordscentralen vill också påpeka att enbart det förhållandet att ett inlett rekonstruktionsförfarande misslyckas, inte innebär att ansökan inte borde ha givits in. Alla omständigheter går inte att förutse, innan en ansökan med kort varsel måste ges in, för att t ex ge företrädaren ett skydd mot personligt ansvar för skatter och avgifter. En av rekonstruktörens primära uppgifter är att ta ställning till om gäldenären kan bli föremål för företagsrekonstruktion (se Hellner/Mellqvist, Lagen om företagsrekonstruktion, s. 91) Av detta skäl är det en naturlig följd att ett antal rekonstruktioner får avbrytas på grund av att rekonstruktörens utredning visar att det inte är möjligt att rekonstruera gäldenären. Slutligen anser Ackordscentralen att antalet företagsrekonstruktioner i landet inte är av den omfattningen att det är nödvändigt med en koncentration av domstolarna.

1.2 Ansökans innehåll

Utredningen föreslår större krav på ansökans innehåll. Förutom det som gäller i dag ska ansökan innehålla en likviditetsbudget avseende en rekonstruktionsperiod om tre månader. Om särskilda skäl finns kan den vara kortare. Budgeten kan kompletteras senare om det saknas tid att upprätta den, innan ansökan ges in.

Motivet till varför ansökan ska innehålla en likviditetsbudget torde vara att det förekommer ett antal rekonstruktioner där det relativt kort tid efter beslutet om företagsrekonstruktion visar sig att gäldenären inte i förskott kan betala de varor och tjänster som levereras under rekonstruktionen och att det därför uppkommer en skuldsättning. Ackordscentralen anser att även denna fråga hör samman med rekonstruktörens kompetens. Den föreslagne rekonstruktören ska inte åta sig uppdraget om gäldenären inte kan visa att det kommer finnas likviditet för att göra nödvändiga förskottsbetalningar. Även om det ofta förekommer att gäldenären kontakter den presumtive rekonstruktören i nära anslutning till att en ansökan måste ges in, ankommer det på rekonstruktören att undersöka om gäldenären kommer att få sådan likviditet att han kan betala varor och tjänster i förskott. Likviditetsbudgeten är ett viktigt instrument för rekonstruktören, men Ackordscentralen anser att det inte bör finnas något krav på att den ska ges in tillsammans med ansökan. Om de aktörer som i dag inte iakttar att varor och tjänster ska betalas i förskott kommer vara verksamma även fortsättningsvis, är det ett sannolikt scenario att de kommer presentera likviditetsbudgets som ger vid handen att det inte kommer uppstå någon skuldsättning under rekonstruktionen. Det är en naiv syn att tro att man kommer till rätta med detta problem genom att ställa krav på att en likviditetsbudget ska bifogas ansökan. Dessutom torde det i de flesta fall innebära stora svårigheter att ha en färdig likviditetsbudget i samband med ansökan. Gäldenärer söker i allmänhet kontakt med den presumtive rekonstruktören först i ett akut skede, när t ex skatter

och avgifter inte kan betalas och en ansökan måste ges in tämligen omgående för att undvika personligt ansvar. Undantagsregeln torde därför i praktiken komma att bli en huvudregel. En likviditetsbudget kan också vara känslig att ge in om sökanden är ett publikt bolag.

Ackordscentralen föreslår i stället att likviditetsbudgeten ska företes tillsammans med rekonstruktionsplanen vid borgenärssammanträdet vid tingsrätten.

Vidare föreslår utredningen att ansökan ska innehålla uppgift om vilka borgenärer som har kontaktats samt om de har någon erinran mot den föreslagne rekonstruktören. Utredningen anser att dessa kontakter ska tas med kreditgivare, Skatteverket och de största leverantörerna.

Ackordscentralen anser att det är bra att sökanden måste visa att borgenärerna har förtroende för den föreslagne rekonstruktören. Det är dock en alltför omständlig process för gäldenären att kontakta alla de tre av utredningen föreslagna kategorierna av borgenärer. Ackordscentralen anser att det är tillräckligt att gäldenären kontaktar den huvudsaklige kreditgivaren eller annan motsvarande borgenär.

Risken med att kontakta borgenärer är att det sker en hävning av avtalet. Att råda bot mot det kan ske genom att ansökan kompletteras senare med uppgift om vilka borgenärer som är kontaktade. Det känns dock lite egendomligt att en sökande kanske tvingas att ge in en icke komplett ansökan för att skydda sig. Skyddet mot hävning borde kunna ske på annat sätt, t ex genom att de som har blivit kontaktade inte äger rätt att häva avtalet.

1.3 Behöriga sökande

Utredningen anser att en borgenär även fortsättningsvis ska kunna ansöka om företagsrekonstruktion.

Ackordscentralen bedömer att det knappast lär ha inträffat något fall sedan lagen trädde i kraft att någon borgenär har ansökt om företagsrekonstruktion, varför möjligheten borde tas bort. Om en borgenär har ett sådant önskemål, vilket en bank emellanåt har, löses detta i praktiken på så sätt att borgenären tar upp frågan med gäldenären. Att ansöka mot gäldenärens vilja torde knappast var praktiskt genomförbart.

1.4 Särskilt om rekonstruktören

Utredningen föreslår att som huvudregel ska endast en rekonstruktör utses. Endast om det finns synnerliga skäl ska flera utses.

Vidare föreslår utredningen att rekonstruktören inte får sätta någon annan i sitt ställe.

Utredningen föreslår en regel där rekonstruktörens skadeståndsansvar regleras.

Slutligen föreslår utredningen att rätten alltid ska bestämma rekonstruktörens arvode. Som skäl anför utredningen att det stärker förtroendet för förfarandet och torde leda till mer kostnadseffektiv handläggning. Beslutet om ersättningen till rekonstruktören kan verkställas först sedan beslutet vunnit laga kraft.

Ackordscentralen delar utredningens förslag att huvudregeln bör vara att endast en rekonstruktör utses, vilket i och för sig också är förhållandet i praktiken redan enligt gällande rätt.

Förslaget att rekonstruktören inte får sätta annan i sitt ställe grundar sig på det förhållandet att det finns konsulter som i praktiken fullgör rekonstruktörens arbete medan denne endast skriver under de formella handlingarna. Även om innehållet i 2 kap 12 § lagen om företagsrekonstruktion ger vid handen att det är rekonstruktören som ska fullgöra uppgifterna enligt nämnda lag, anser Ackordscentralen att det är ett bra förslag att detta förtydligas. Ackordscentralen är dock skeptisk till att lagförtydligandet kommer råda bot mot de missförhållanden som förekommer i dag. Kanske skulle saken komma i annan dager om det fanns någon form av tillsyn över rekonstruktören. Utredningen diskuterar denna fråga, men lämnar inget förslag.

Ackordscentralen tycker att det är ett bra förslag att rekonstruktörens skadeståndsansvar regleras i lagen.

När det gäller arvodet anser Ackordscentralen att det uteslutande är en fråga mellan rekonstruktören och gäldenären. Rättens prövning bör ske först om oenighet uppkommer. Det kan ta lång tid innan rekonstruktören får lyfta sitt arvode om rätten först ska pröva det och beslutet därefter ska vinna laga kraft. Kan han t ex då lyfta ett förskottsarvode? Kan rekonstruktören reservera medel på det av honom öppnade administrationskontot eller blir han skyldig att redovisa allt till gäldenären alternativt till konkursförvaltaren, innan han har lyft sitt arvode?

Ackordscentralen anser att det fortfarande inte är fullständigt klarlagt vem som kan förordnas till rekonstruktör och att utredningen därför borde ha lämnat något förslag om det.

När det gäller frågan huruvida en rekonstruktör kan utse till konkursförvaltare i en efterföljande konkurs, tar inte utredningen upp det på annat sätt än att det får prövas från fall till fall. Ackordscentralen delar den ståndpunkten.

2. Förutsättningar för beslut om företagsrekonstruktion

Utan att föreslå någon lagändring bedömer utredningen att en prognos om illikviditet eller risk för det kan läggas till grund för ett beslut om företagsrekonstruktion.

Ackordscentralen delar utredningens ståndpunkt och att detta redan framgår av lagtexten i 2 kap 6 § 1 st. lagen om företagsrekonstruktion. Det finns dock praxisfall där såväl tingsrätter och hovrätter har avslagit en ansökan vid en prognosierad illikviditet. Möjligen borde det därför ske något förtydligande i lagtexten.

Utredningen föreslår vidare högre beviskrav för att rätten ska bevilja en ansökan om företagsrekonstruktion. Den föreslår att rätten ska kunna sluta sig till att det finns grundad anledning att anta att rekonstruktionen ska bli framgångsrik.

Ackordscentralen pekar på att ett av syftena med utredningen var att öka antalet företagsrekonstruktioner och inte att minska dem. Av den anledningen är det högre beviskravet olyckligt. Ackordscentralen anser att det inte är görligt för en domstol,

oavsett om det är en koncentrerad sådan i enlighet med utredningens förslag, att göra den bedömningen enbart med en ansökan som grund. Ackordscentralen anser således att det inte finns några skäl att ändra förutsättningarna.

3. Rättens prövning vid borgenärssammanträdet

Utredningen föreslår en ny paragraf där det anges att rätten efter borgenärssammanträdet ska besluta att rekonstruktionen inte får fortsätta om syftet med rekonstruktionen inte kan antas bli uppnått. Motivet till detta synes vara att borgenärerna är mindre intresserade av att vara aktiva under rekonstruktionen och att rätten därför måste ta ett större ansvar.

Ackordscentralen anser att ansvaret bör ligga hos borgenärerna. Enligt gällande regel i 2 kap 16 § lagen om företagsrekonstruktion ska borgenärerna uttala sig i frågan om företagsrekonstruktionen bör fortsätta. Av detta följer att rätten måste fatta ett beslut i frågan efter att alla närvarande borgenärer har beretts tillfälle att yttra sig. Så sker också i praktiken redan i dag och Ackordscentralen anser att det därför inte finns några skäl att införa den av utredningen föreslagna nya paragrafen.

4. Gäldenärens rättshandlingar

Utredningen förslår att gäldenärens rättshandlingar som avses i 2 kap 15 § lagen om företagsrekonstruktion blir ogiltiga om rekonstruktören inte har lämnat sitt samtycke. Om motparten varit i god tro blir de dock giltiga.

Utredningen övervägde ett skriftlighetskrav gällande rekonstruktörens samtycke, men ansåg att det skulle bli för omständligt och tidskrävande.

Ackordscentralen anser att det är bra att rättshandlingarna blir ogiltiga vid avsaknad av rekonstruktörens samtycke. Detta bör dock enbart gälla extraordinära rättshandlingar. Vid rättshandlingar som är normala i verksamheten bör det inte krävas något godkännande från rekonstruktören. Det innebär t ex att all normal försäljning, som kanske innefattar ett garantiansvar, inte behöver godkännas av rekonstruktören. Vid konkurs skulle då en sådan kund inte få s.k. superförmånsrätt enligt 10 § förmånsrättslagen. Om rättshandlingen är extra ordinär krävs det enligt Ackordscentralen att rekonstruktören samtycke lämnas i skriftlig form. Detta torde då inte bli särskilt omständligt, eftersom i de allra flesta företagsrekonstruktioner förekommer huvudsakligen ordinära rättshandlingar. God tro kommer dock i många fall åberopas, eftersom beslutet om företagsrekonstruktion inte kungörs för närvarande. I framtiden blir det möjligen känt för envar genom de register som kommer skapas genom EU:s reviderade insolvensförordning.

5. Gäldenärens avtal

5.1 Dröjsmål före rekonstruktionen

Utredningen föreslår hinder för motpart att häva på grund av dröjsmål redan vid ansökan om företagsrekonstruktion.

Ackordscentralen anser att det är ett bra förslag, eftersom det emellanåt kan förflyta en viss tid mellan ansökan och rättens beslut. Däremot är Ackordscentralen kritiskt till förslaget att motparten ska få rätt att häva avtalet om vederbörande är i god tro.

Detta kommer leda till bevissvårigheter och framförallt kommer det inte underlätta genomförandet av rekonstruktioner.

5.2 Verkställighetsförbud

Utredningen föreslår att borgenärer med separationsrätt äger rätt att ansöka om verkställighet för att återfå sin egendom om inte gäldenären begär att avtalet ska fullföljas. Den skriver vidare att om gäldenären inte är beredd att betala t ex leasingavgifter under rekonstruktionen ska motparten ha rätt att låta verkställa ett återtagande.

Ackordscentralen anser att det egentligen inte finns något behov av att införa utredningens förslag. Om separationsegendom används av gäldenären under rekonstruktionen är han skyldig att betala för nyttjandet, eftersom det i annat fall uppkommer en skuldsättning. I de fall där gäldenären inte har något behov av att använda separationsegendom finns det i praktiken inget skäl för gäldenären att vägra att återlämna egendomen till ägaren, varför exekutiva åtgärder torde vara en överloppsgärning. Om gäldenären av någon anledning skulle motsätta sig ett återtagande i en sådan situation och han inte följer rekonstruktörens anvisningar om att återlämna egendomen, torde det finnas skäl för rekonstruktören att begära att rekonstruktionen ska upphöra. Ackordscentralen erinrar också om bestämmelsen i gällande 2 kap 18 § lagen om företagsrekonstruktion, som torde innefatta en möjlighet för egendomens ägare att få till stånd en särskild förvaltning av egendomen.

I detta sammanhang anser Ackordscentralen att utredningen borde ha uttalat sig särskilt om gäldenärens nyttjande av avbetalningsgods. Detta skiljer sig från användandet av leasingegendom såtillvida att avgifterna utgör en amortering av gäldenärens skuld till säljaren. Huvudregeln i företagsrekonstruktioner är att skulder som har uppkommit före ansökan om företagsrekonstruktion inte får betalas under rekonstruktionen. I praktiken förekommer det att gäldenären nyttjar sådan egendom under rekonstruktionen utan att betala något till säljaren. I just dessa fall anser Ackordscentralen att det är rimligt att säljaren äger rätt att återfå egendomen, om det finns ett äganderättsförbehåll, i de fall gäldenären inte vill fullfölja avtalet. Om gäldenären väljer att fullfölja avtalet måste han således fortsätta att betala enligt avtalet. Enligt gällande rätt kräver det ett samtycke från rekonstruktören, eftersom det blir fråga om betalning av skuld som har uppkommit före ansökan om företagsrekonstruktion. För att ett sådant samtycke ska kunna ges krävs det enligt lagtexten att det föreligger synnerliga skäl. Ackordscentralen anser att det inte borde krävas ett samtycke från rekonstruktören när gäldenären väljer att fullfölja ett avtal om avbetalningsgods.

5.3 Begäran om fullföljd

Utredningen föreslår att motparten alltid ska ha rätt att få besked från gäldenären om avtalet ska fullföljas. Denna rätt ska vara oberoende av om gäldenären, såsom enligt gällande rätt, har gjort sig skyldig till hävningsgrundande dröjsmål före rekonstruktionen. Om gäldenären inte inom skälig tid ger besked äger motparten rätt att häva. Utredningen anser att skälig tid är fram till det första borgenärssammanträdet.

Utredningen föreslår vidare att om gäldenären förfogar över en prestation utan att

vederbörande har bestämt att avtalet ska fullföljas, ska gäldenären anses ha krävt fullföljd av denna prestation.

Ackordscentralen delar utredningens förslag. Det borde dock framgå i lagtexten att säkerhet inte behöver ställas, eftersom den kostnad eller avgift som belöper sig på tid efter beslutet om företagsrekonstruktion ska betalas i förskott. Om förskottsbetalning inte sker borde motparten äga rätt att häva avtalet. Det är betungande för gäldenären och försvårar genomförandet av en lyckad företagsrekonstruktion om han utöver förskottsbetalning ska ställa en säkerhet för att betalningarna kommer ske.

5.4 Partiell fullföljd

Utredningen föreslår att gäldenären, med rekonstruktörens samtycke, ska kunna kräva fullgörelse avseende viss tid eller mängd av återstoden om det inte uppstår en väsentlig olägenhet för motparten. Behovet är aktuellt främst vid hyra av lokal och lösöre.

Ackordscentralen anser att det är ett bra förslag och att det kan underlätta genomförandet av lyckade rekonstruktioner.

5.5 Verkan av fullföljd

Utredningen föreslår en lagtext som innebär att om en person har betalat en handpenning på en bil till ett företag som därefter inleder en företagsrekonstruktion behöver kunden bara betala resterande del av köpeskillingen för att gäldenären ska vara tvungen att lämna ut bilen. Denna regel gäller när det inte utan väsentlig olägenhet för motparten inte är möjligt att dela upp det som åligger gäldenären enligt avtalet.

Ackordscentralen anser att det är ett bra förslag även om det avviker från vad som gäller i konkurs om köparen är näringsidkare. I ett sådant konkursfall skulle köparen vara tvungen att betala hela köpeskillingen för att få ut bilen. Utredningen skriver annars på flera håll att rekonstruktionsreglerna bör överensstämma med konkurslagens bestämmelser.

5.5 Allmän förmånsrätt vid fullföljd

Utredningen diskuterade frågan, men stannade vid att sådan förmånsrätt inte ska uppkomma, utan den gäller endast för nya förpliktelser som rekonstruktören har godkänt.

Ackordscentralen delar utredningens ståndpunkt. Som framgår nedan under p. 5.7-8 är dock utredningen inte konsekvent när den föreslår införande av allmän förmånsrätt för vissa avtal.

5.6 Allmänt om superförmånsrätt

Utredningen föreslår att om rekonstruktören godkänner gäldenärens nya förpliktelser under en företagsrekonstruktion eller under en förhandling om separat ackord får borgenären superförmånsrätt om förfarandet avslutas på grund av konkurs.

Om det avslutas genom ackord (offentligt, utvidgat eller separat) som fastställs av

rätten, upphör superförvänsrätten att gälla ett år från dagen då det fastställda ackordet vunnit laga kraft.

Ackordscentralen noterar att utredningen beträffande situationen i det första stycket ovan skriver att superförvänsrätten begränsas till situationer där företagsrekonstruktionen eller det separata ackordet tämligen omgående övergår till konkurs. Såsom förslaget är utformat förlorar en borgenär sin förvänsrätt om konkursen inte inträffar omgående efter rekonstruktionens upphörande. Ackordscentralen anser att detta är en otillfredsställande konsekvens, även om förvänsrätten inte borde bestå hur länge som helst.

Ackordscentralen tycker att det är ett bra förslag att superförvänsrätten begränsas i tiden om rekonstruktionen avslutas genom ackord. Enligt gällande rätt är superförvänsrätten evig och dessutom inte synbar för tredje man, vilket av olika skäl är otillfredsställande.

5.7 Superförvänsrätt beträffande hyra av lokaler

Utredningen föreslår att om gäldenären inte betalar hyror som belöper sig på tid senare än en månad efter rekonstruktionsbeslutet, kommer dessa vara likställda med nya avtal, vilket medför att hyresvärden får superförvänsrätt i en efterföljande konkurs.

Ackordscentralen anser att det inte finns några bärande skäl till varför utredningen föreslår en utökning av möjligheterna att erhålla superförvänsrätt för två kategorier av borgenärer, nämligen hyresvärdar och arbetstagare. Förslaget strider också mot principen att superförvänsrätt endast kan uppkomma beträffande nya förpliktelser under företagsrekonstruktionen, vilka är godkända av rekonstruktören. Hyror ska betalas i förskott under rekonstruktionen och om detta inte kan ske ska rekonstruktören verka för att rekonstruktionen ska upphöra. Förslaget torde dessutom inte underlätta att fler företag kan genomgå lyckade företagsrekonstruktioner, eftersom prioriterade borgenärer och då framförallt banker torde bli skeptiska till att tillstyrka en företagsrekonstruktion på grund av att det finns risk för att deras säkerhet kommer att urholkas.

5.8 Superförvänsrätt för arbetstagares lönefordringar

Utredningen föreslår att även arbetstagare ska få superförvänsrätt om de senare än en månad från rekonstruktionsbeslutet fullgör sina arbetsuppgifter utan att få lön.

Av samma skäl som under p. 5.7 delar inte Ackordscentralen utredningens förslag.

5.9 Överlåtelse av avtal

Utredningen föreslår att gäldenären med vissa begränsningar ska ha rätt att överlåta avtal till tredje man. Det krävs dock att gäldenären förklarat att avtalet ska fullföljas, att tredje man har förmåga att fullgöra avtalet och att motparten inte väsentligt missgynnas av överlåtelsen. I princip innebär det att förvärvaren av avtalet måste vara solvent.

Ackordscentralen anser att det är bra att det införs en möjlighet att mot avtalspartens bestridande överlåta avtal även om en sådan regel har ett betydligt större

berättigande i konkurser än företagsrekonstruktioner. Det torde dock i många fall uppkomma tvister huruvida motparten har skäl att vägra godkänna en överlåtelse. Utredningen skriver på s. 213 att om avtalsparten är missnöjd med överlåtelsen kan saken prövas av domstol inom tre veckor från beslutet. Detta framgår dock inte i lagtexten, vilket synes vara en lapsus. Vidare skriver utredningen att överlåtelsen förutsätter samtycke från rekonstruktören. Även detta saknas dock i lagtexten.

6. Separat ackord

Utredningen föreslår ett enklare förfarande, separat ackord, som är avsett att tillämpas när gäldenären endast behöver nedskrivning av sina skulder

Ackordscentralen anser att det är ett bra förslag att det finns möjlighet att genomföra enbart ett ackord utan att behöva inleda ett rekonstruktionsförfarande. Enligt förslaget ska rekonstruktören yttra sig huruvida att ackordsförslaget ska antas.

Utredningen anför att yttrandet från rekonstruktören ska var tämligen detaljerat och ska innehålla bl.a. uppgift om eventuella återvinningsbara transaktioner. Enligt Ackordscentralen betyder det att rekonstruktören måste göra en tämligen noggrann genomgång av gäldenärens bokföring, innan ansökan om separat ackord ges in. En sådan utredning kommer i många fall att hamna i konflikt med att en ansökan måste ges in omgående för att ställföreträdaren ska få skydd mot personligt ansvar för skatter och avgifter. Ackordscentralen föreslår i stället att ett sådant yttrande av rekonstruktören ska ges in inom viss tid efter ansökan och då tillsammans med ackordsförslaget. Enligt utredningens förslag skulle dessutom rekonstruktörens arbete, som är utfört innan ansökan ges in till rätten, inte omfattas av förmånsrätten.

6.1 Förutsättningar för beslut om separat ackord

Ackordscentralen har inga invändningar mot utredningens förslag att beslut om separat ackord får fattas om det kan antas att gäldenären inte kan betala sina förfallna skulder eller att sådan oförmåga inträder inom kort samt att det måste finnas grundad anledning att anta att syftet med det separat ackordet kan uppnås.

7. Utvidgat ackord

Utredningen föreslår ett nytt instrument, utvidgat ackord, som gäldenären eller borgenärerna kan ansöka om inom ramen för en företagsrekonstruktion. Till ansökan ska bifogas ett förslag på hur en uppgörelse med borgenärerna ska uppnås. Parterna kan fritt föreskriva vilka villkor som helst i ackordet. Det finns t.ex. inga krav på en lägsta gräns för ackordet. Betalningstiden kan också vara längre än ett år. Utredningen föreslår två alternativ vid omröstningen. Endera delar borgenärerna in i fyra grupper, där viss majoritet inom varje grupp ska uppnås för att rätten ska kunna fastställa ackordet, eller en grupp av alla borgenärer, där det krävs viss högre majoritet än i den förra.

Ackordscentralen anser att det i lagtexten bör definieras vad ett utvidgat ackord innebär. Vidare anser den att det i och för sig är bra med ett flexibelt förfarande, men att det vore bättre om det förutom separat ackord bara finns ett offentligt ackord, som dock bör ge de större möjligheter som utredningen föreslår. Det blir svåröverskådligt och otillgängligt med tre olika ackord i samma lag och olika majoritetsregler. Frågan är vidare om det finns skäl och om det underlättar genomförandet av lyckade

rekonstruktioner att dela in borgenärerna i olika kategorier. Enligt förslaget kullkastas ett utvidgat ackord om en borgenär, som röstat nej till förslaget, skulle få en bättre utdelning i en konkurs än i ackordet. En sådan borgenär får m.a.o. en vetorätt och det är också tämligen uppenbart att det skulle uppkomma många tvister i detta avseende.

7.1 Vägran att fastställa utvidgat ackord

Utredningen föreslår, precis som enligt gällande rätt, att ett utvidgat ackord riskerar att inte kunna fastställas av rätten om en borgenär har bestritt fastställandet på grund av att det inte finns betryggande säkerhet för ackordets fullgörande.

Ackordscentralen har noterat att frågan om ställande av säkerhet för ackordets fullgörande har ställt till en del problem i praxis. Även om lagtexten är utformad på så sätt att den inte innehåller någon föreskrift för rätten att vägra fastställa ackordet om en borgenär har bestritt fastställandet på grund av att gäldenären inte har ställt någon säkerhet, har många tingsrätter uppfattat förhållandet annorlunda. I syfte att underlätta genomförandet av fler rekonstruktioner anser Ackordscentralen att regeln om ställande av säkerhet bör tas bort dels på grund av att den används av borgenärer som på mer eller mindre grumliga skäl vill stjälpas gäldenärens möjligheter att få en andra chans dels på grund av att det ligger i sakens natur att en gäldenär under företagsrekonstruktion har oerhört svårt att ställa säkerheter.

8. Företagsrekonstruktionens upphörande

Utredningen diskuterar frågan huruvida rätten ex officio ska kunna pröva om gäldenären ska försätta i konkurs i samband med att rätten beslutar att företagsrekonstruktionen ska upphöra. Något förslag om det lämnas dock inte.

Ackordscentralen anser att det i många fall skulle vara praktiskt med en sådan ordning, särskilt när gäldenären har visat sig vara mindre seriös. Det strider dock mot grundläggande principer att någon annat än gäldenären och en borgenär ska kunna ansöka om konkurs. Mot den bakgrunden delar Ackordscentralen utredningens ståndpunkt.

Stockholm den 30 januari 2017

Stiftelsen Ackordscentralen

Mikael Kubu
koncernchef

Hans Ödén
föredragande